

CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 7 DECEMBER 2017 VAN DE COMMISSIE BEHEER

Aanwezig de leden:

De heren Amand (Trots), Aynan (Fractie Aynan), Baaijens (Actiepartij), Bloem (SP), Boer (VVD), Dreijer (CDA), De Groot (D66), Van Leeuwen (D66), Roduner (PvdA), Rutten (VVD), Visser (CU) en de dames Huysse (GL), De Leeuw (OPH), Van Zetten (HvH)

Afwezig: mevrouw Van Loenen (PvdA), Azannay (GL), Visser (CDA)

Mede aanwezig: Mevrouw Sterenberg (voorzitter), mevrouw Van der Mede (griffier), portefeuillehouder mevrouw Sikkema.

Verslag: De heer Van der Kroon

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 17.00 uur en heet iedereen welkom.

Dit is de laatste vergadering van de heer Roduner als schaduwraadslid.

De heer **Dreijer** (CDA) heeft een mededeling met betrekking tot de bereikbaarheid van ambtenaren. Hij heeft moeten constateren dat de ambtenaar wiens/wier naam onder de stukken staat met betrekking tot aardgasloos bouwen voortdurend niet aanwezig was. Hij vindt dat die ambtenaren beschikbaar moeten zijn of zich moeten laten vervangen.

Wethouder **Sikkema** vindt dat een duidelijk signaal. De desbetreffende ambtenaar moet bereikbaar zijn. Als dat niet lukt, dan moet voor vervanging gezorgd worden.

Mededeling van de wethouder

- Wethouder **Sikkema** meldt dat Haarlem eind oktober in samenwerking met Koninklijke Horeca Nederland en de Klimaatroute 100 gratis horeca quickscans hebben aangeboden. Het betreft quickscans op de energiebesparing binnen de horeca. Binnen drie weken waren er al vijftig aanmeldingen binnen. De eerste gesprekken zijn al gevoerd en acties worden ondernomen. Het gaat dus heel goed!
- Richting de heer Boer en diens vraag betreffende de sensoren die moeten aangeven of de fiets erin staat, die werken nog steeds niet goed. Er is nu een test geweest in Delft waarbij met optische sensoren gewerkt wordt en dat werkt heel goed. Dat wil Haarlem overnemen. Half december wordt het nieuwe systeem ingevoerd en het zal tot half januari duren voordat het systeem geheel is geïnstalleerd. Het kost de gemeente niets extra's.
- Dan de verkeersveiligheidsstudie naar de oversteek bij de Schipholweg. Daarin is een aantal oplossingsscenario's benoemd, die besproken zijn in de werkgroep. Er is een variant gekozen van snelheidsremmende en attentieverhogende maatregelen bij de oversteek, hetgeen waarschijnlijk in het eerste kwartaal van volgend jaar wordt uitgevoerd.
- Over de contracten inzake het dagelijks beheer en onderhoud. Het is zo dat we nu voor het derde jaar in regie werken. Het contract met marktpartijen was voor vier jaar aangegaan. De resultaten zijn bevredigend. Het college heeft daarom besloten om het contract met twee jaar te verlengen. Met uitzondering van het contract met het auditbureau, want hun manier van werken biedt te weinig meerwaarde. Er wordt gezocht naar een vervangende partij vanaf 2019. Dit betreft een collegebevoegdheid en zij is bereid hierover een kort briefje te schrijven richting de raad. Het besluit is dus genomen.
De heer **Boer** (VVD) is benieuwd te weten waarom de vraag niet opnieuw in de markt wordt uitgezet, want hij kan zich voorstellen dat daar voordelen aan zitten. Hij vraagt de wethouder dat toe te lichten in haar brief.
De heer **Roduner** (PvdA) herinnert aan de discussie over deze contracten drie jaar geleden. Toen is ook afgesproken dat er geëvalueerd zou worden. Die evaluatie is ook besproken. Het

is goed om in de brief aan te geven waarom er verlengd wordt.

De heer **De Groot** (D66) is benieuwd naar de verbeterpunten.

- Vanaf december is een nieuwe dienstregeling van de NS ingegaan. In de ochtend- en avondspits rijden er extra intercity's op het traject van de Kennemerlijn. Haarlem heeft daar actief voor gelobbyd.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er hebben zich geen insprekers aangemeld voor onderwerpen die niet op de agenda staan.

3. Vaststellen van de agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

4. Vaststellen concept verslag van de commissie Beheer van 2 en 16 november 2017

Deze verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De rondvragen worden geïnventariseerd.

6. Raadsjaaragenda 2018

Deze agenda bevat alleen nieuwe onderwerpen.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen opmerkingen over zijn en dat dit onderwerp dus als hamerstuk naar de raad kan.

7. Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2018

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) wijst allereerst op de maximalisering van één uur voor veelparkeerders. Hij ziet dat niet terug, maar zou dat graag terug willen lezen. Op pagina 4 ziet hij dat de nieuwe bezoekersregeling per 1 mei geïntroduceerd wordt, terwijl er nog geen enkel besluit is genomen over het nieuwe systeem. Hij zal hierop amenderen: de bezoekersschijf blijft bestaan tot er een akkoord is gegeven door de raad op een nieuw, gelijkwaardig systeem.

De heer **Amand** (Trots) heeft er ook vraagtekens bij. Hij wil van de wethouder weten waarom de tarieven niet voor de eerste vijf of tien jaar worden vastgelegd. Hij wil dat Haarlem toegankelijk blijft voor iedereen.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) sluit zich aan bij de opmerking van de heer Aynan over de papieren schijf. Die moet blijven tot er een goed alternatief is.

Mevrouw **Huyse** (GL) stelt dat de grond in Haarlem steeds duurder wordt. Kosten zijn een manier om zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte die er nog is. In december zijn besluiten genomen. Wat nu voorligt, is een uitwerking van dat al jaren lopende proces. Ook GroenLinks wil eerst weten wat het alternatief wordt voor de papieren schijf voordat er iets gaat gebeuren, zoals dat ook in de stukken staat (richting de heer Aynan).

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) citeert de tekst op pagina 4.

Mevrouw **Huyse** (GL) ziet echter eerder op pagina 2 dat een definitieve bezoekersregeling nog moet worden vastgesteld. Zij is het er echter over eens dat er een goed alternatief moet komen voor de papieren bezoekersschijf. Zij begrijpt dat het allemaal gefaseerd moet gebeuren. Dit is een volgende stap waar haar fractie zich grotendeels in kan vinden.

De heer **De Groot** (D66) wijst erop dat het ook nu gaat om de uitwerking van een raadsbesluit. Er wordt een tijdelijke vergunning voor zone C toegevoegd. Hij kan dat echter nog niet terugvinden op de gemeentelijke website. Hij hoort graag van de wethouder hoe dat aangepakt gaat worden en of dat per 1 januari allemaal gereed zal zijn.

In de B en W-vergadering van 14 november is ook het een en ander besloten over de garagetarieven die in 2018 gaan gelden. Hij is blij te lezen dat die tarieven gelijk blijven.

De heer **Bloem** (SP) sluit zich aan bij het pleidooi en het toegezegde amendement om de bezoekersschijf nog niet af te schieten. Toch is hij in dubio. Kijkend naar de nu voorgestelde maatregelen is hij daar niet per se op tegen, maar ze zijn wel onderdeel van een referendum geweest waarin het hele pakket is voorgelegd. De bevolking heeft daar nee tegen gezegd. Daar is hij nog niet uit en dat neemt hij mee terug naar de fractie. Hij begrijpt niet waarom er één tarief gehanteerd wordt. Waarom kost een vergunning in zone C precies twee keer een halvedagvergunning, maar in zone B zit daarin een verschil. Hij vindt dat niet nodig en pleit voor eenduidigheid.

De heer **Baaijens** (AP) kan zich vinden in het voorliggende stuk. Als de wethouder het zinnetje toevoegt waar de heer Aynan om vroeg, dan gaat zijn fractie akkoord en kan dit onderwerp door als hamerstuk.

De heer **Visser** (CU) sluit zich aan bij de opmerking over de bezoekerskaart. Hij merkt dat de verordeningen door elkaar heen lopen. In dit stuk staat dat in deze verordening de parkeerdurbeperking wordt verwerkt. Dat blijkt niet zo te zijn. Waarom niet gewoon één parkeerverordening?! Bij deze verordening ontbreekt weer een toelichting. Hij is het met de parkeerdurbeperking niet eens. Hij overweegt een motie op dat punt, want hij gelooft niet in die maatregel.

De heer **Boer** (VVD) herinnert eraan dat de VVD ook tegen de vorige voorstellen was. Dus dat geldt ook nu weer. De bevolking was duidelijk in haar nee tegen deze plannen. Hij roept op helemaal af te blijven van die bezoekersschijf. Dat is wat de mensen willen. Hij is ook blij dat de tarieven in de parkeergarages niet gaan veranderen. Het indexeren hoeft niet, want er worden meer parkeerbatens verwacht dan begroot. Het geld stroomt dus binnen, maar het zijn de Haarlemmers en hun bezoekers die weer meer gaan betalen aan parkeerbatens.

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) wil van de heer Boer, die het prima vindt dat de parkeertarieven van parkeergarages niet worden verhoogd, weten of deze ook niet vindt dat het beter is om die tarieven te verlagen.

De heer **Boer** (VVD) zou dat heel innovatief vinden.

De heer **Visser** (CU) vindt het grappig dat de VVD hem gaat steunen in het bezwaar tegen parkeerdurbeperking. Dus is de VVD nu aan het draaien?

De heer **Boer** (VVD) meent dat de heer Visser hem niet goed begrepen heeft. Hij wijst hem erop dat hij nu zit te draaien, dat mag, maar laat de heer Visser hem daar niet mee lastig vallen.

De heer **Visser** (CU) vindt dat de heer Boer zit te draaien, want de heer Boer heeft voor de parkeerdurbeperking gestemd en er dus voor gezorgd dat mensen straks overdag in die wijken niet kunnen parkeren terwijl er genoeg ruimte is.

De heer **Boer** (VVD) benadrukt dat het niemand in deze stad onduidelijk zal zijn dat de VVD vindt dat bewoners en hun bezoekers onbeperkt kunnen parkeren in deze stad.

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) wijst erop dat die tariefsverlaging vorig jaar is afgedwongen door middel van een motie. Dus die verlaging gebeurt ook!

Wethouder **Sikkema** wijst erop dat dit inderdaad de uitwerking is van een raadsbesluit waar een meerderheid van de raad zich achter kon scharen. Richting de heer Aynan wijst zij op de tekst die

duidelijk maakt dat er nog geen besluit is genomen over de definitieve bezoekersregeling. Er staat op bladzijde 4 heel duidelijk dat die planning er is.

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) hoopt dat de wethouder ook bereid is in te zien dat de tekst ook anders geïnterpreteerd kan worden.

Wethouder **Sikkema** blijft erop wijzen dat de tekst benadrukt dat de papieren schijf pas verandert als de gemeenteraad er een besluit over heeft genomen.

Richting Trots wijst zij erop dat er geen indexering komt. Een aantal tariefsverhogingen was onderdeel van het besluit waar een meerderheid van de raad in december 2016 achter stond. Dat de tarieven voor parkeergarages niet verhoogd worden, komt voort uit het streven om het verschil met het tarief van parkeren op straat groter te maken. Verder is bekend dat de baten zullen toenemen en ook om die reden zijn de tarieven niet verhoogd. Het gaat er dus niet alleen om geld te verdienen aan het parkeren.

De heer **Boer** (VVD) meent dat de wethouder er ook voor had kunnen kiezen om de parkeertarieven te verlagen.

Wethouder **Sikkema** benadrukt dat die tarieven ook regulerend bedoeld zijn, maar niet meer dan dat. Richting de heer Visser wijst zij erop dat zij destijds de motie met betrekking tot parkeerdurbeperking heeft ontraden met de argumenten die de heer Visser nu ook noemt. Een meerderheid heeft het toen wel gevraagd. Daar wordt nu dus ook vorm aan gegeven. De verordening geeft kaders. Vervolgens is het een collegebevoegdheid de vergunningen aan te bieden, gebieden aan te wijzen etc.

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) zou het waarderen als het volgende week in deze vergadering nog een keer langskomt.

Wethouder **Sikkema** wijst erop dat het een collegebesluit is. Na dinsdag is dat openbaar. Als de heer Aynan dat besluit dan wil bespreken, dan is daar een systematiek voor.

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) wijst erop dat per 1 januari de maximalisering van het parkeren met 1 uur wordt geïntroduceerd.

Wethouder **Sikkema** zegt dat dat klopt.

GroenLinks nodigt zij uit creatief na te gaan denken over de zone-verschillen.

De tijdelijke parkeervergunningen komen ook op de website.

Tweede termijn

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) neemt aan dat zone B dan ook op de website komt.

De heer **Visser** (CU) heeft nog geen antwoord gehad op de vraag 'waarom twee aparte verordeningen?'.

Wethouder **Sikkema** wijst erop dat de vorige verordening standaard VNG-model was. Dat moest besproken zijn voordat het in de belastingverordening kon worden opgenomen, hetgeen normaliter in de commissie Bestuur wordt besproken. Maar omdat het zo samenhang en het qua tijd niet haalbaar was, is er voor deze oplossing gekozen.

Medio december krijgen alle bewoners informatie over het invoeren van betaald parkeren. Alle informatie wordt dan ook op de website gezet.

De **voorzitter** stelt vast dat dit een bespreekstuk zal zijn in de raadsvergadering.

8. Aardgasvrije nieuwbouw in Haarlem

Mevrouw **Huyse** (GL) vindt dit namens haar fractie een stap in de goede richting. Zij pleit ervoor om alle geplande woningen aardgasvrij te maken, ondanks allerlei juridische voetangels en klemmen. Zij is in ieder geval blij dat het college deze stap heeft gezet. Er mag wat GroenLinks betreft nog meer vaart gemaakt worden.

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) vraagt zich af of dit een verstandige daad is. Wordt er voldoende rekening gehouden met de kosten en de problemen waarmee mensen door dit beleid geconfronteerd kunnen worden? Zij is niet onder de indruk van de uitslag van het Delftse rapport, want je krijgt geen antwoord op de vragen die je stelt. Zij benadrukt dat er nog veel dingen onzeker zijn. Zij gaat ermee akkoord dat nieuwe wijken gasloos gebouwd gaan worden. De vraag is of het uitgerold kan worden over de rest van Haarlem. Zij neemt aan dat het allemaal heel veel geld gaat kosten. Er worden nu aannames gebezigd waar geen economisch model achter ligt. Daarom is het volgens haar de vraag wie dit allemaal gaat betalen. Het moet natuurlijk niet zo zijn dat de ene wijk de lusten krijgt, terwijl andere wijken voor de kosten opdraaien.

Mevrouw **Huyse** (GL) benadrukt richting mevrouw Van Zetten dat het alleen maar nieuwbouw betreft. Daarom blijft het buiten de problematiek die mevrouw Van Zetten schetst. Op lange termijn zal er toch overgeschakeld moeten worden naar andere energiemiddelen. Hoe ziet mevrouw Van Zetten dat voor zich?

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) benadrukt niet te zeggen dat er helemaal niks moet gebeuren. Het moet verstandig gebeuren. Het betekent bijvoorbeeld dat als er alleen nog maar elektriciteit in de huizen is, die huizen enorm goed geïsoleerd moeten worden. Het is nog onduidelijk waar die elektriciteit vandaan moet komen. Zij stelt nogmaals dat er ook rekening gehouden moet worden met de kosten. Ondanks de warmte/koudepomp van het stadhuis zijn de stookkosten niet naar beneden gegaan.

Mevrouw **Huyse** (GL) meent dat daarmee niet gezegd kan zijn dat dit alles niet gedaan zou moeten worden. Het verhaal is alleen bedoeld voor nieuwbouw.

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) benadrukt dat mevrouw Huyse haar dat ook helemaal niet hoort zeggen. Zij refereert aan de brief van de wethouder, die zij ook in haar betoog betrokken heeft.

De heer **Van Leeuwen** (D66) schrikt van deze pertinente nonsens. Het gaat over nieuwbouw! Alliander stelt ook dat als nu geïnvesteerd gaat worden in aardgas, er versneld moet worden afgeschreven en dat leidt alleen maar tot hogere kosten. Het lijkt wel of mevrouw Van Zetten de bijlage niet gelezen heeft, want wat ze zegt, is volledige onzin.

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) herhaalt dat zij dat Delftse rapport ook heeft meegenomen in haar overwegingen en dat rapport geeft een soort visie op de toekomst. Zij wil daarom weten welk economisch model hieronder ligt. Wie gaat het allemaal betalen? Waar komt het allemaal vandaan? Natuurlijk moet er bij nieuwbouw begonnen worden als er voor aardgasloos bouwen gekozen wordt. Dus de heer Van Leeuwen hoeft niet van haar te schrikken.

De heer **Amand** (Trots) vindt de plannen prima. Hij wil wel benadrukken dat als dat ook in de binnenstad ingevoerd moet worden, er veel meer subsidie moet komen.

De heer **Roduner** (PvdA) spreekt van een uitstekend voorstel. Het lijkt hem een verstandige stap, want in 2050 mag er geen CO₂ meer uitgestoten worden en Haarlem moet in 2040 de woningen verduurzaamd hebben. Daarom lijkt het hem logisch dat als nu nieuwe huizen gebouwd worden dat meteen energieneutraal gebeurt. Op basis van het Delftse rapport is over alternatieven gesproken. Daar kwam geothermie uit als belangrijkste optie. Daar zou een proefboring naar komen. Hij is benieuwd te horen hoe ver het daarmee staat.

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) benadrukt dat het probleem met geothermie is dat het nog helemaal in de kinderschoenen staat. Als men beslissingen neemt voor de toekomst, dan moet dat wel op basis van feiten gebeuren.

De heer **Roduner** (PvdA) denkt het helemaal eens te zijn met mevrouw Van Zetten, vandaar die proefboring. Hij vindt het ook fijn dat het plan is afgestemd met diverse partijen.

De heer **Van Leeuwen** (D66) vindt het namens zijn fractie ook een heel mooie stap, al was het maar omdat het uiteindelijk mensen kosten bespaart via hun energierekening. Als er nu in nieuwbouw meteen gasloos gebouwd wordt, dan bespaart dat de mensen heel veel geld in de toekomst. Een zorgpunt voor D66 is de hardheidsclausule, dat een bevoegdheid is van het college. Er zijn volgens hem genoeg ontwikkelaars die hier niet op zitten te wachten. Hij roept het college op te handelen in het belang van de mensen die een huis gaan kopen en heel zorgvuldig om te gaan met de hardheidsclausule. Hij hoort daarom graag hoe de wethouder om wil gaan met die hardheidsclausule.

De heer **Rutten** (VVD) wil zich beperken tot waar het hier in feite om gaat, namelijk de uitwerking van de motie Aardgasloos bij nieuwbouw. Voor de VVD zit ook een pijnpunt bij die hardheidsclausule. De VVD heeft bij het aannemen van die motie gezegd dat daar waar aardgasloosheid om fysieke redenen niet haalbaar is, energieneutraliteit als eis op te nemen. Op het moment dat er nu alleen maar een hardheidsclausule is zonder daar voorwaarden aan te verbinden, kan men uitglijders gaan maken. Daarom zou hij nadere voorwaarden bij die hardheidsclausule willen zien.

De heer **Visser** (CU) sluit zich graag aan bij dit ‘groenrechtse betoog’. Hij vindt die hardheidsclausule niet echt SMART. Er wordt een intentie uitgesproken, maar alles wat de clausule hard moet maken, moet nog gebeuren. Daarom zou hij graag een lijstje zien van projecten waarvoor uitzonderingen gemaakt gaan worden met daarbij de redenen. Kan dat lijstje volgende maand besproken worden?

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) leest ook dat scholen hieraan moeten voldoen. De gemeente bouwt de scholen, dus die kunnen dan meteen in dat lijstje worden meegenomen. Zij verwacht dat dat heel veel geld gaat kosten.

De heer **Visser** (CU) is daar redelijk optimistisch in. Zijn zonnepanelen leveren meer op dan hij had verwacht. Dat soort maatregelen laten zich dus terugverdienen. Verder meent hij dat die kosten ook nog eens dalen in een rap tempo. Die hardheidsclausule moet daarom echt hard en duidelijk zijn.

De heer **Bloem** (SP) benadrukt dat aardgas geen optie meer is en dat niet alleen door de CO₂-uitstoot, maar ook omdat in Nederland een gas wordt gebruikt dat bezig is het leven uit de provincie Groningen te trekken. Nederland moet van het aardgas af!

Mevrouw **Van Zetten** (HvH) wil weten of er een dode gevallen is in Groningen. Overdrijft de heer Bloem niet een beetje?

De heer **Bloem** (SP) vindt dat het westen van Nederland daarom een schuld heeft richting die provincie. Hij vindt dat dat bij dit onderwerp niet ongenoemd mag blijven. Zeker voor nieuwbouw moet men voor aardgasloos gaan. Het moet! Die hardheidsclausule is het enige wat een beetje jammer is aan dit besluit.

Hij wacht het initiatief van GroenLinks af. Hij heeft helaas gelezen dat de eerste proef die gehouden is in Groningen afgebroken is wegens veiligheidsrisico's. Daarom vraagt hij de wethouder of er een plan B is om iets anders dan geothermie in te zetten.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) is blij met de aardgasloze plannen voor nieuwbouw. Zij neemt aan dat de techniek zichzelf terugverdient.

De heer **Dreijer** (CDA) is er al een paar jaar van overtuigd dat aardgasloos bouwen technisch en financieel haalbaar is. Dat is ook een eis om klimaatneutraal te kunnen worden. Wel is duidelijk dat er grote sommen geld voor nodig zijn, maar als er nu niet voor gekozen wordt, dan wordt het in de toekomst nog duurder om het laatste stapje te maken.

De B-norm gaat er aan komen in 2021 en vereist dat gebouwen zodanig gebouwd gaan worden dat er minder energie nodig is. Daarom houdt hij het college voor ook nu al die B-norm te introduceren. Hij vindt het voorts een goede zaak dat er in MRA-verband desbetreffende afspraken zijn gemaakt. Alliander garandeert voldoende elektriciteit te kunnen leveren. Hij vraagt het college om een kaart waarop te zien valt welke wijken in Haarlem al zodanig geüpgraded zijn dat die wijken al gasloos gemaakt kunnen worden.

Er staat dat aardgasloos bouwen kan leiden tot lage grondopbrengsten. Hij pleit ervoor daarin niet mee te gaan, maar te blijven volhouden dat Haarlem genoeg voor zijn grond moet krijgen, want uiteindelijk gaat het geld opleveren.

Wethouder **Sikkema** dankt voor de positieve reacties. Zij gaat allereerst in op de nieuwbouw. Over de bestaande bouw gaat men nog van gedachten wisselen. Het punt dat het vaakst wordt genoemd, is de hardheidsclausule. Wanneer het om de eigen grond van de gemeente gaat, dan speelt het niet, maar als dat niet het geval is, dan kunnen ontwikkelaars op die manier dwingend verleid worden het wel te doen, omdat zij dan moeten uitleggen waarom zij het niet doen. Alliander gaat daarin graag mee, maar mag niet buiten de wet treden. Daardoor is die clausule juridisch niet echt hard, maar de gemeente stelt zich desondanks toch dwingend op hierbij.

Het lijstje waar de ChristenUnie om vraagt, vindt zij te simpel, juist omdat het maatwerk is. Het gaat erom dat ontwikkelaars moeten uitleggen waarom het niet zou kunnen. Aardgasloos is uitgangspunt.

De heer **Visser** (CU) snapt dat er maatwerk nodig is, maar dat kan niet tot in lengte van jaren duren. Het lijstje van dat soort projecten moet dan ook steeds kleiner worden. Als door dat lijstje tijdig bekend is dat een project mogelijk gebruik gaat maken van de hardheidsclausule, dan kan er op tijd het gesprek over aangegaan worden.

Wethouder **Sikkema** wijst erop dat er wetgeving onderweg is, waardoor deze ontwikkeling naar aardgasloosheid dwingend wordt afgedwongen. Op die wetgeving wordt nu vooruitgelopen. Er moet de mogelijkheid zijn om er van af te wijken. Zij weet niet of die mogelijkheid al aan de voorkant ingebouwd kan worden, ingeval zo'n project al helemaal door de raad is. Bij geheel nieuwe projecten speelt de hardheidsclausule in principe niet. Is dat wel het geval, dan zal dat uitgelegd moeten worden.

Het verschil in kosten wordt steeds kleiner. Het kan zijn dat de huurprijs erdoor omhooggaat, maar daar staat een energierekening van 0 tegenover. Wanneer in het geval van sloop/nieuwbouw er wel sprake is van gas, dan is de afspraak dat die nieuwbouw aan alle isolatienormen moet voldoen.

Wat geothermie betreft is zij in gesprek met het ministerie van Economische Zaken en de provincie over de mogelijkheden plus de financiering daarvan. Dat loopt dus.

Ze heeft – richting de heer Bloem – veel contact met de desbetreffende wethouder in Groningen. De risico's zijn daar echter groter, omdat het een aardbevingsgebied is. Maar ook hier worden de risico's nog steeds uitgewerkt. Er is geen plan B, maar er zijn wel alternatieven.

Richting het CDA merkt zij nog op dat ook naar de oudbouw wordt gekeken. Dat heeft met planningen te maken. Er is in ieder geval voldoende elektriciteit om dit allemaal aan te kunnen. Zij zal Alliander om informatie hieromtrent vragen.

Tweede termijn

De heer **Rutten** (VVD) stelt vast dat de wethouder ten aanzien van de hardheidsclausule en nieuwbouw zegt dat het uitgangspunt is 'pas toe of leg uit'. Hij vindt toch dat de wethouder daar een stap verder in moet gaan. Dat zit hem in die energieneutraliteit. Die hardheidsclausule moet

harder zijn in die zin dat als aardgasloosheid niet mogelijk is, er compenserende maatregelen in het project moeten worden opgenomen, waardoor het uiteindelijke effect van die klimaatneutraliteit wel bereikt wordt.

De heer **Baaijens** (AP) wijst er richting de heer Rutten op dat in het stuk duidelijk staat dat er zo veel maatregelen genomen worden dat die huizen heel weinig energie nodig hebben. Wat de heer Rutten de wethouder vraagt, gebeurt dus eigenlijk al bij nieuwbouwwoningen.

De heer **Rutten** (VVD) vindt dat dan mooi, hetgeen de wethouder dan simpel kan bevestigen. Hij ziet echter de eis van de motie niet voldoende terug, namelijk om energieneutraliteit op te nemen, in geval aardgasloosheid niet haalbaar is.

De heer **Roduner** (PvdA) hoort de heer Rutten zeggen dat aardgasloosheid uitgangspunt is, maar als dat niet lukt, is het alternatief energieneutraliteit. Hij neemt aan dat de heer Rutten het met hem eens zal zijn dat energieneutraliteit niet het argument kan zijn om niet aardgasloos te bouwen.

De heer **Rutten** (VVD) vindt dat dat moet kunnen, maar het is die energieneutraliteit waar de motie om vroeg! Het principe is dus 'pas toe of leg uit'.

Wethouder **Sikkema** wijst erop dat aardgasloosheid en energieneutraliteit vaak samenhangen. Als het ene in het laatste stukje niet kan, dan kan ook het andere niet gerealiseerd worden. Maar alle projecten die nu starten, moeten aardgasloosheid als uitgangspunt hebben.

Mevrouw **Huyse** (GL) vult nog aan dat als er andere energie gebruikt moet worden, daar ook voorzieningen voor moeten zijn. Dat element moet wel terug te vinden zijn in het besluit.

Wethouder **Sikkema** erkent dat.

De **voorzitter** stelt vast dat de fracties nog terugnemen naar hun fractieoverleg of dit punt als hamerstuk met stemverklaring of als dit onderwerp bespreekpunt naar de raad gaat.

9. Vaststelling Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2023

De heer **Van Leeuwen** (D66) heeft over de inhoud van het voorstel niets dan lof. Het ambitieniveau is prachtig, maar hij vraagt zich af of het college de raad serieus neemt, want er ontbreekt naar zijn mening heel veel informatie die nodig is om de kaders van dit voorstel goed te kunnen vaststellen. Erger nog is dat de financiële kant van de zaak al aangekondigd is in de kadernota, maar het college wijdt er niet eens een beslipunt aan. Dit gaat om miljoenen!

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) herkent veel in de bijdrage van de heer Van Leeuwen. Het betekent naar zijn mening dat dit stuk niet behandelbaar is.

De heer **Van Leeuwen** (D66) zou die conclusie kunnen delen, maar is wel benieuwd naar de reactie van de wethouder. Hij denkt dat het voorstel redelijk makkelijk aan te passen is.

De heer **Boer** (VVD) sluit zich aan bij het betoog van de heer Van Leeuwen. Hem valt op dat dit plan eind van dit jaar goedgekeurd moet zijn. Dat geeft niet veel bewegingsruimte! Hij hoort graag of er niet wat meer ruimte is.

De VVD is wel blij met dit nieuwe plan en dat het ingaat op de gevolgen van de klimaatverandering. Hij is ook blij met de vaststelling van het college dat Haarlem dit niet alleen kan. Er is hulp nodig van de bewoners en van de bedrijven. Dat onderschrijft de VVD ook. Hij vindt het goed dat de bewoners worden verleid om mee te bewegen, maar hij wil niet dat de maatregelen door de strot van de bewoners worden geduwd. Hij is ook blij dat de kosten beperkt stijgen. Hij vraagt zich wel af wanneer de door het college mogelijk geachte kostendaling gerealiseerd kan worden en wanneer de inwoners daar iets van merken. Hij hoort de wethouder hier

graag over.

De heer **Amand** (Trots) vindt het een prima stuk. Hij vindt het ook jammer dat de juiste cijfers er niet bij zitten. Hij is er voor dat er meer waterreservoirs komen rondom de panden. Hij is blij dat er eindelijk eens iets gaat gebeuren in Haarlem.

Mevrouw **Huysse** (GL) vindt het goed dat dit plan ingaat op alle toestanden die de stad letterlijk overspoelen. Het klimaat begint ons onderhand wel op te breken. Het lijkt noodzakelijk om water zo spoedig mogelijk af te kunnen voeren, maar misschien zijn er ook andere maatregelen mogelijk. Kan er inderdaad ook niet bij de bouw van nieuwe woningen al rekening gehouden worden met de waterberging? Misschien zijn er alternatieven mogelijk zoals het water gebruiken bij warmte/koudeopslag.

De heer **Bloem** (SP) vraagt zich af wat de andere partijen zullen zeggen als zij merken dat de rioolheffing omhoog is gegaan. Dat is nodig wegens de noodzakelijke maatregelen die nu voorgesteld worden. Maar waarom tegen dit bedrag, zo vraagt hij zich af. Dat bedrag is overgenomen op suggestie van Sweco. Hij denkt dat dit niet uit te leggen valt. Verder vraagt hij zich à la D66 af welke keuzes de raad heeft. Nu lijkt het erop dat de gemeente bij Sweco een plan bestelt, waarbij het slikken of stikken is. De SP kan dat niet goed uitleggen. Kan de wethouder daarbij helpen?

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) wijst erop dat men heeft kunnen zien dat het college bij het gescheiden afval verzamelen een andere keuze heeft gemaakt, namelijk dekking uit de algemene reserve. Kan dat ook niet bij dit plan?

De heer **Bloem** (SP) stelt nog dat het interessant is om daar een discussie over te voeren, want het vervelende met de rioolheffing is dat het wel kwijtgescholden kan worden, maar verder moet iedereen hetzelfde betalen ondanks de inkomensverschillen. Dus dat is een interessante suggestie van de heer Aynan.

De heer **Roduner** (PvdA) sluit zich aan bij D66 wat de beslispunten in het stuk betreft. Hij heeft ook wat moeite met die 26 euro die meer betaald moet gaan worden. Hij kan niet beoordelen of dat reëel is. Haarlem blijkt goedkoper dan omliggende gemeenten, maar toch kan die vergelijking niet gemaakt worden. Kan de wethouder uitleggen dat dit bedrag noodzakelijk is en dat het geld goed wordt besteed? Dan kan pas beoordeeld worden of Haarlem het goed of slecht doet.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) mist een paar aanbevelingen in dit stuk. Allereerst de eis dat er een bestendig waterplan wordt aangelegd. Verder stelt zij voor om in de nieuwe huurcontracten op te nemen dat niet meer dan 30% of 40% van de tuin bestraat mag worden. Zij vindt het jammer dat de kosten over tien jaar verspreid worden. Tot slot suggereert zij minder asfalt te gebruiken.

De heer **Visser** (CU) sluit zich van harte aan bij D66. Ook hij worstelt met dit stuk, want technisch leest het goed, maar qua beleidsstuk leest het lastig. Hij kan op basis van dit stuk de vraag niet beantwoorden waarom bepaalde riolen vervangen worden. Hij mist ook het integrale denken. Hij wacht de reactie van de wethouder verder af.

De heer **Baaijens** (AP) vindt het ook allemaal goed leesbaar, maar hij gaat toch mee met de bezwaren van D66. Hij is ook benieuwd naar de antwoorden van de wethouder.

De heer **Dreijer** (CDA) vond het ook een prettig te lezen stuk. Hij onderschrijft ook de bezwaren van D66, namelijk dat er geen beslispunten in staan. Hij heeft hierover de ambtenaar gebeld en die was gisteren en vandaag wel bereikbaar. Hij had moeite met de beoordeling van de overlap met andere projecten, want er zijn verschillende beleidsvelden die met water te maken hebben. Hij zoekt naar gemeenschappelijke aanknopingspunten waarop de betrokken partijen zich in de praktijk kunnen vinden.

Wethouder **Sikkema** stelt vast dat eenieder het een prettig lezend stuk vindt en dat men het er inhoudelijk mee eens is, zolang de gemeente niet te dwingend gaat doen (richting de VVD). Het lijkt haar een goede zaak als de nota in besluitpunten vertaald wordt. Er lopen twee dingen door elkaar. Allereerst is er de vraag hoe men wil omgaan met het water in de stad. Een andere vraag is welke projecten er de komende jaren op de gemeente afkomen. Vandaar dat vanuit het MJGP, IP en de kadernota de berekening is gemaakt. De rioolheffing is een kostendekkende voorziening (er mag geen winst op gemaakt worden). Dat bij elkaar heeft tot het bedrag van de rioolheffing geleid, zij het dat het een globale inschatting is voor de komende jaren. Dat bedrag wordt ieder jaar weer bepaald in de kadernota, omdat dan bekend is wat er dat jaar op de gemeente afkomt. De belangrijkste reden voor de stijging van de rioolheffing is dat er afgekoppeld gaat worden. Hij hoort de commissie ook aangeven het eens te zijn met die gescheiden riolering. De extra investering daarvoor bedraagt 36,8 miljoen euro.

De klimaatadaptatie heeft een veel prominentere rol gekregen dan in het vorige VGHP. Gekoppeld aan de mogelijke bezuinigingsmaatregelen, leidt dat toch tot het inzicht dat die klimaatadaptatieve maatregelen meer geld gaan kosten, waardoor de heffing gaat stijgen. Hierdoor worden echter wel veel andere kosten voorkomen!

Het gaat inderdaad in samenwerking gebeuren en daarin dienen de bewoners ook een actieve rol te spelen. Zij hoorde de suggesties van OPH, maar ook de VVD die benadrukte niets dwingends op te gaan leggen. Afsproken is uit te gaan zoeken welke maatregelen precies voorgesteld moeten gaan worden.

Richting het CDA wijst zij erop ook overleg te hebben met het bestuur van Rijnland. Daar komen die verschillende aspecten bij elkaar. Tegenwoordig geldt de verplichting dat waar gebouwd wordt ook voor waterberging wordt gezorgd. Er is een ambtenaar die voor de verbinding tussen die aspecten zorgt.

De heer **Visser** (CU) mist toch de integrale blik.

Wethouder **Sikkema** antwoordt dat er in dit plan en in het MJGP uitgegaan wordt van vervanging van het riool waar dat nodig is. Dat is hier een punt van aandacht, waarbij er wel een relatie wordt gelegd met milieadaptatie. Daarnaast ligt er in de sfeer van de openbare ruimte een aantal vraagstukken. Daar moet wel over gesproken worden, omdat in de begroting alleen geld is opgenomen met betrekking tot onderhoud gekoppeld aan de inrichting van de openbare ruimte. In de volgende collegeperiode moet er naar financiering gezocht worden vanwege hetgeen in de SOR en in het Klimaatadaptatieplan is gesteld.

De kostendaling is uitgelegd, maar de kostenstijging door het Klimaatadaptatieplan is hoger, waardoor het totaal wel iets omhooggaat.

De heer **Boer** (VVD) is op zich voorstander van het afkoppelen, maar vraagt zich wel af welke kosten dat met zich mee gaat brengen voor de huiseigenaren. Hoe ziet de wethouder dat?

Wethouder **Sikkema** wijst erop dat – zoals het zich nu laat aanzien – die kosten de komende jaren ieder jaar met 16 euro zullen stijgen. Dat afkoppelen heeft geen fysieke gevolgen voor de huizen.

De heer **Roduner** (PvdA) herinnert aan zijn vraag betreffende de vergelijking met de kosten van andere gemeenten en of de wethouder daar nog eens naar kan kijken.

Wethouder **Sikkema** heeft daar geen expliciet antwoord op willen geven, omdat de kosten heel erg samenhangen met de uit te voeren projecten, die in de rioolheffing vereffend mogen worden.

De heer **Roduner** (PvdA) meent dat er gemeenten moeten zijn waarmee Haarlem zich wel kan vergelijken om te bepalen of de gemeente het wel of niet goed doet.

Wethouder **Sikkema** zegt toe na te vragen of dat mogelijk is.

De heer **Van Leeuwen** (D66) wil weten hoe de besluitpunten eruit komen te zien, want anders overweegt hij een amendement.

Wethouder **Sikkema** weet dat dat geleverd moet worden voordat het onderwerp in de raadsvergadering komt. Het lijkt haar goed dat daarover nog even afgestemd wordt met de heer Van Leeuwen.

De **voorzitter** stelt vast dat het onderwerp als hamerstuk plus stemverklaring naar de raad gaat.

10. Rondvraag

De heer **Aynan** (Fractie Aynan) refereert aan zijn vraag van vorige week over de illegale kap van bomen aan de Oudeweg. Hij heeft daar antwoord op gekregen en begrepen dat er een rapport wordt opgesteld met de totale schade. Daarna gaat het naar de politie enz., enz. Dus dat wordt een heel lang traject. Kan dit traject echt niet sneller? Verder is hij benieuwd of het kapbedrijf niet is nagegaan of de vergunning geregeld was.

Wethouder **Sikkema** antwoordt dat er in deze rechtsstaat bepaalde processen zijn vastgelegd. Zij denkt daarom dat dit traject gewoon op deze manier doorlopen moet worden. De omgevingsdienst IJmond kan hierin een rol spelen, maar dan zou het nog langer duren. Daarom is er voor deze route gekozen. Zij zal nog nagaan hoelang het kan gaan duren.

De heer **Amand** (Trots) vindt dat het Houtmanpad er niet uit ziet. Wanneer wordt die wateroverlast eindelijk eens een keer hersteld?!

Zijn tweede vraag betreft Sanderburg (de Promenade), waar ook helemaal niks gebeurt. Wanneer komt de wethouder nou eens met een goede oplossing?

Wethouder **Sikkema** geeft aan bezig te zijn met de wandelpromenade. Het Houtmanpad is twee jaar geleden heel mooi opgeknapt. Het is een wandelpad waar heel veel fietsers gebruik van maken en daar heeft het pad onder te lijden. Spaarnlanden gaat op korte termijn daar wel herstelwerkzaamheden uitvoeren. Er gaat ook bekeken worden wat een eventuele structurele oplossing is. Maar dan heeft ze het niet over een fietspad.

De heer **Baaijens** (AP) wijst erop dat de Amsterdamsevaart nu ingericht is. Bij de Nagtsaamstraat is er een auto door het hek gereden. De wijkraad vraagt of het mogelijk is bij de reparatie van het hek er meteen reflecterend materiaal op aan te brengen, zodat het hek in het donker beter te zien is. Wethouder **Sikkema** noemt het een interessante suggestie. Ze gaat ernaar kijken.

De heer **Bloem** (SP) heeft vorige week een schriftelijke vraag gesteld over het bushokje op de heringerichte hoek Eksterlaan/Vergierdeweg. Kan het bushokje verplaatst worden? Wanneer hoort hij van een oplossing.

Wethouder **Sikkema** hoopt de heer Bloem daar in de loop van de volgende week over te informeren.

Mevrouw **Huyse** (GL) heeft een vraag over het bestemmingsplan Entree Oost. Zij maakt zich zorgen over de manier waarop dat punt nu langskomt. Het gaat daar ook om bomen die eventueel gekapt moeten worden. Is daar een andere oplossing voor? Wordt er ook bekeken of die bomen verplaatst kunnen worden? In hoeverre kan er in het vervolg eerder gereageerd worden op dit soort plannen?

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat er meerdere varianten zijn onderzocht. Uitgangspunt daar is zo veel mogelijk bomen te behouden. De voorkeursvariant wordt nu verder uitgewerkt, waarbij alle aspecten nog besproken worden met de partners in de stad, zoals de Fietsersbond etc. Met het uitwerken van die voorkeursvariant wordt het mogelijk verplaatsen van de bomen meegenomen.

11. Agenda komende commissievergadering(en)

De heer **Bloem** (SP) wil de brief over het burgerinitiatief agenderen.

De **voorzitter** stelt vast dat er steun voor dit verzoek is in de commissie; het wordt in januari geagendeerd.

12.Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 19.30 uur.